

SELETUSKIRI

Lapsehoidja, tase 5 kutsestandardi uuendamise kohta

Lapsehoidja kutsestandardi uuendamise eesmärk on viia kutse kirjeldus vastavusse muutunud töömaailma, õigusruumi ning lapsehoidja tänaste tööülesannete ja vastutusega.

Kutsestandardi uuendamise käigus analüüsiti lapsehoidja töö sisu, olemasolevate kutsete omavahelist kattuvust ning lapsehoidja rolli haridus- ja sotsiaalvaldkonnas. Analüüsi ja arutelude tulemusena otsustati jätkata lapsehoidja kutse arendamist ühel Eesti kvalifikatsiooniraamistiku tasemel – lapsehoidja, tase 5.

Võttes arvesse, et haridusvaldkonda on lisandunud õpetaja, tase 5 kutse, leiti, et lapsehoidja, tase 4 kutsestandardit enam ei uuendata ning selle kehtivusaja lõppedes viiakse standard arhiivi. Juba väljastatud kutsetunnistused kehtivad neile märgitud tähtaja lõpuni.

Otsuse tegemisel arvestati muu hulgas haridusvaldkonna kutsete arenguga ning vajadusega vähendada erinevate kutsete kompetentside kattuvust ja vältida ebaselgust töömaailmas.

1. Lapsehoidja, tase 5 töö kirjelduse ajakohastamine

- Uuendatud kutsestandardis on täpsustatud lapsehoidja töö eesmärki ja töö sisu.
- Lapsehoidja töö keskmes on lapse vajadustest lähtuva hooliva, turvalise, mängulise ja arengut toetava õpi- ja kasvukeskkonna kujundamine ning lapse vaimse, füüsilise, sotsiaalse ja emotsionaalse arengu ja igapäevategevustes osalemise toetamine.
- Lapsehoidja võib töötada erinevates töökeskkondades, eelkõige haridusasutuses abiõpetajana, samuti lapse kodus või suure hooldus- ja abivajadusega lapsele teenuse osutamisel.

2. Kompetentside struktuuri muutmine

- Kutsestandardi kompetentside struktuur vaadati tervikuna üle. Kattuvaid tegevusi koondati ning tegevusnäitajaid täpsustati, et need kirjeldaksid selgemalt lapsehoidja tegelikku tööd ja oleksid hindamisel üheselt mõistetavad.
- Lapsehoidja, tase 5 kutse kohustuslikud kompetentsid on:
 - ❖ lapse õpi- ja kasvukeskkonna kujundamine;
 - ❖ lapse arengu ja üldoskuste toetamine;
 - ❖ lapse toevajaduse väljaselgitamine ja toe rakendamine;
 - ❖ koostöö vanematega;
 - ❖ tööjuhendamine.
- Lisaks on võimalik tõendada valitavat kompetentsi „Suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoidmine“.

- Kompetentside tasemed võivad kutses erineda. Kutse tervik vastab EKR 5. tasemele, kuid osa tööülesandeid on oma keerukuselt ja vastutuse ulatuselt kirjeldatud EKR 4. tasemel.

3. Pedagoogiliste kompetentside täpsustamine

- Oluliselt täpsustati lapse arengu ja õppimise toetamisega seotud kompetentse.
- Muudatuste eesmärk on kirjeldada selgemalt lapsehoidja pedagoogilist rolli ning tema panust lapse arengu ja õppimise toetamisse.

4. Lapse toevajaduse toetamise täpsustamine

- Eraldi kompetentsina on kirjeldatud lapse toevajaduse väljaselgitamist ja toe rakendamist.
- Lapsehoidja ülesanne on märgata lapse arengus või käitumises muutusi, osaleda toevajaduse väljaselgitamises, kohandada lapse vajadustest lähtudes tegevusi ja kasvukeskkonda ning teha koostööd vanema ja vajaduse korral teiste spetsialistidega.
- Samuti on senisest selgemalt välja toodud lapse arengu jälgimise dokumenteerimine ning rakendatud toe tulemuslikkuse hindamine.

5. Suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoidmise kompetents

- Valitava kompetentsi nimetus on „Suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoidmine“.
- Kompetents võimaldab kirjeldada eraldi nende lapsehoidjate tööd, kes töötavad lastega, kes vajavad oma vaimse või füüsilise tervise seisundi tõttu eakohasega võrreldes enam hooldust, järelevalvet ja muud tuge.

6. Lapse tugiisik, tase 4 osakutse lisamine

- Olulise muudatusena lisati lapsehoidja, tase 5 kutsesse osakutse „Lapse tugiisik, tase 4“.
- Lapse tugiisiku töö sisuks on ühe lapse juhendamine, abistamine ja jõustamine lapse arengut toetavates tegevustes, kohustuste täitmisel, õiguste teostamisel ja keeruliste olukordadega toimetulekul.
- Tugiisik abistab ja toetab last igapäevaelus toimetulekul, õppimisel ja suhtlemisel ning võib olla lapsele saatjaks.
- Lapse tugiisiku töö sisu, ülesanded ja korraldus sõltuvad lapse vajadustest, mistõttu kirjeldatakse täpsed tööülesanded tugiisikuga sõlmitud lepingus.
- Osakutse lisamise eesmärk on võimaldada lapse tugiisiku tööks vajalike kompetentside tõendamist lapsehoidja kutsestandardi raames.

7. Üldoskuste ajakohastamine

- Standardis toodi esile need üldoskused, mis lapsehoidja töös enmi avalduvad.
- Üldoskusi hinnatakse koos kohustuslike kompetentsidega

8. Tulevikuoskuste lisamine

- Kutsestandardisse lisati tulevikuoskuste osa, milles kirjeldatakse lapsehoidja töös täna olulisi oskusi, mille osatähtsus tulevikus veelgi enam kasvab.

9. Lapsehoidja kutse-eetika täiendamine

- Kutsestandardi lisana olev lapsehoidja kutse-eetika vaadati üle ja täiendati.

Kokkuvõte

Kutsestandardi uuendamise peamised muudatused on:

- lapsehoidja kutse jätkamine ühel EKR tasemel – lapsehoidja, tase 5;
- lapsehoidja, tase 4 kutsestandardi uuendamisest loobumine;
- kutsestandardi viimine kooskõlla muutunud õigusruumi ja töömaailmaga;
- lapsehoidja töö kirjelduse täpsustamine;
- pedagoogiliste kompetentside tugevdamine ja täpsustamine;
- kompetentside struktuuri ja tegevusnäitajate korrastamine;
- lapse toevajaduse toetamise täpsustamine;
- suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoidmise valitava kompetentsi lisamine;
- osakutse „Lapse tugiisik, tase 4“ lisamine;
- üld- ja tulevikuoskuste lisamine;
- lapsehoidja kutse-eetika täiendamine.

Muudatuste eesmärk on muuta kutsestandard selgemaks, ajakohasemaks ja paremini lapsehoidja tegelikku tööd kirjeldavaks ning võimaldada standardit kasutada üheselt nii õppekavade koostamisel, kutse andmisel kui ka töömaailmas.